

1801 Gevingåsen

Enkelte stedsnavn kan være vanskelige å tyde. Mange kan ha ulik betydning. Navnet Gjeving er et av disse. Til tross for at de fleste steds- og gårdsnavn er tilknyttet elver og andre naturrelasjoner, må en gå ut i fra at Geving mer henspeiler seg på naturens oppførsel. En kjenner gammelnorske ord som: gufa, guva og gjyv. – som kan "oversettes" til "røk" og "damp". I overført betydning: *det å fyke*.

Gevingåsen er et typisk sted under vind og snøstorm. Da fyker det godt der oppe. Ordet Geving kan også ha sitt opphav i "giøf" (stovang) som betyr "stor grasslette". Dersom en følger professor Sophus Bugge's teorier fullt ut om at Geving kan relatere seg til "damp", og ser bort i fra den overførte betydning, må en si at professoren lå langt foran sin tid. For sannelig skaper også dagens Gevingåsen en del damp. Selv om vi vet årsaken og at det ikke er Gevingåsen i seg selv som er problemet, kan det på visse dager være forbundet med en viss fare og kjøre inn i Hell-tunellen. Får du panikk og glemmer – eller ikke forstår - at du må bruke vindusviskerne på bilen – er du og andre meget ille ute

Oppe på Gevingåsen mellom Stjørdal og Hommelvik bodde det sist på 1700-tallet en John Pedersen Dybvad. Han var korporal ved Strindenske dragonregiment, og tjenestegjorde trolig i flere år ved den kjente norske garde i København. På grunn av denne tjenesten fikk han tilnavnet John Garder, og stedet på Gevingåsen ble hetende Garderplassen og stua fikk benevnelsen Garderstua. Like forbi huset gikk kongsveien til Trondheim.

Det har gjennom alle tider vært knyttet underlige historier og fortellinger til Gevingåsen. Mange av disse handler om røvere og farende fant. Reisende fra øst og vest hadde en viss respekt for dette veistykket. Få dro alene over åsen, og sjelden om natta. Fanter var alltid på ferde, og de opptrådte i bander. Verst var det selvsagt for de såkalte "veskjøtter" – som var handelsreisende – som for det meste var alene.

Det var heller ikke helt trygt for postkjørere. Gjennom nattens stillhet hørte en posthornets lyd, og melodien til "*Vår Gud han er så fast en borg*" lød høytidelig og gjennomtrengende i den mørke natta.

Ikke alle var "farlige". Den såkalte "Vargjodda" (Varg-jaaddaa) anså en for helt ufarlig. Regelmessig gikk hun over Gevingåsen, både dag og natt. Hun hadde sine faste rasteplasser, blant annet på Garderstua. Den gamle Jodda hadde av og til, og spesielt om natta, vært vitne til overfall av fredelige veifarende. Det ble sagt at hun visste mer enn folk flest om hva som foregikk oppe på åsen. - En mørk, regnfull høstkveld kom hun vandrende over Gevingåsen og tok som vanlig inn på Garderstua. Hun fortalte da om overfall og ran og om en "veskjøtt" som var i fare. Det fortelles at den samme kvelden var en slik handelsreisende inne på en gård i Hommelvik og fortalte at han skulle til Stjørdal. Han kom bort den natta og ble aldri funnet. Folk i Garderstua ble ille til mote av det Jodda fortalte.

I forrige århundre fikk sagnene om Gevingåsen ny næring. Det ble trukket paralleller til sagnet om ”brura på Gevingåsen” – og mordet på Ragna Kvålen under krigen, - forsterket både gjennom brudehistorien og andre ”vandresoger” relatert til innfallsporten til Stjørdalen.